خبرنامه ■ بهار ۹۹ ■ شماره بیست ودوم

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری

علوم انسانی هوای تنفسی مجموعه‌های نخبه کشور است که هدایت جامعه را بر عهده دارند بنابراین آلوده یا پاک بودن این هوای تنفسی بسیار تعیین کننده است.

۱۳۹۱/۱۲/۰۱

اهمیت علوم انسانی

با امضای یک سند همکاری

بستر ورود پژوهشگاه به آموزش‌های بین المللی فراهم شد

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و مدرسه عالی مطالعات اسلام و غرب در زمینه برگزاری دوره های آموزشی برای دانشجویان و طلاب اروپا و آمریکا سند همکاری امضا کردند.

ادامه در صفحه ۲

در نشست اندیشمندان و مسئولان موسسات دانشگاهی و حوزوی با رئیس جمهور

بسته پژوهشی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه درباره کرونا و پساکرونا به نهاد ریاست جمهوری ارائه شد ۳

در بازدید از دفتر تسهیل گری اجتماعی محله امین آباد مطرح شد؛

ضرورت بازسازی و ارتقای فرهنگی و اجتماعی مناطق کم برخوردار ۱

تعارض و تعاضد علم و دین در کرونا ۳

همکاری پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و دانشگاه علامه طباطبایی(ره) در برگزاری دوره های دکتری ۳

گزارش برخی فعالیت های گروه همکاری های علمی در سال ۹۸ ۴

یادداشت سردبیر

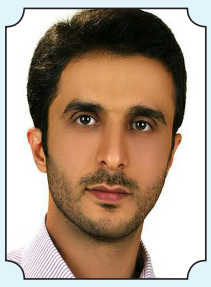

■ محمد سلیمی

بیست و یک شماره از خبرنامه پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تا سال ۱۳۸۵ به صورت چاپی منتشر شد و به دست مخاطبان و علاقه مندان پژوهشگاه رسید. با ورود اینترنت و تغییر ذائقه مخاطبین، برای مدتی اخبار و رویدادها از طریق درگاه اینترنتی و فضای مجازی انتشار یافت تا اینکه به واسطه احساس ضرورت و مطالبه همراهان و دنبال کنندگان فعالیت های پژوهشگاه در عرصه علوم انسانی اسلامی، برآن شدیم در بهار سال ۱۳۹۹ با انتشار شماره بیست و دوم، انعکاس اخبار پژوهشگاه در قالب سنتی نشریات اما به صورت الکترونیکی را از سر گیریم.

خبرنامه بیست و دوم در شرایطی منتشر می شود که پژوهشگاه با ۱۷ گروه پژوهشی در قالب چهار پژوهشکده علاوه بر تولید علوم بنیادی با اتخاذ رویکرد «علم در خدمت جامعه» گام در راه کاربردی سازی علوم انسانی اسلامی و تاسیس مراکز خدمت رسانی مبتنی بر پژوهش برداشته است و بی شک انعکاس این گام ها برای جامعه علمی و همراهان ما در حوزه، دانشگاه ها و مراکز پژوهشی کشور عزیزمان امیدبخش خواهد بود. امید که به یاری خداوند متعال و حمایت و هدایت همراهان فرهیخته در این راه، توفیق یابیم.

با صدور مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

امکان برگزاری دوره های دانش افزایی و توانمند سازی اعضای هیات علمی در پژوهشگاه فراهم شد

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه مجوز برگزاری دوره های دانش افزایی و توانمندسازی اعضای هیأت علمی را اخذ کرد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، با موافقت و اعطای مجوز از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری زمینه برگزاری دوره های دانش افزایی و توانمندسازی اعضای هیأت علمی توسط پژوهشگاه حوزه و دانشگاه صادر و زمینه ارتقای رتبه اساتید شرکت کننده در این دوره ها فراهم شد.

براساس این مجوز، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه می تواند نسبت به برگزاری دوره های موضوع بند ۹ جدول شماره ۱ آیین نامه ارتقای مرتبه با رعایت سرفصل های مربوطه حتی برای سایر موسسات و دانشگاه ها و پژوهشگاه های آموزش عالی اقدام نماید.

گفتنی است، گواهی های صادر شده برای این دوره ها مورد تأیید وزارت عتف بوده و سایر مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی می توانند از مزایای حضور در دوره ها با رعایت مفاد ماده یادشده و پس از تصویب عناوین دوره برخوردار شوند.

گزارش

در بازدید از دفتر تسهیل گری اجتماعی محله امین آباد مطرح شد؛

ضرورت بازسازی و ارتقای فرهنگی و اجتماعی مناطق کم برخوردار

اشاره:بدون شک یکی از کارکردهای مهم اجتماعی علوم انسانی اسلامی ایجاد سبک زندگی مناسب و مطلوب از طریق کاهش و کنترل آسیب های اجتماعی به ویژه در مناطق آسیب پذیر و کم برخوردار است. متاسفانه تجربه نشان داده است که معمولا مناطق حاشیه نشین شهرهای کشور از کمترین سبد امکانات شهرنشینی برخوردارند. از این رو پژوهشگاه حوزه و دانشگاه با عنایت به احساس مسئولیت و رسالت اجتماعی- فرهنگی که به عنوان یک مرکز علمی و پژوهشی برعهده دارد، برآن شد با درخواست و کارفرمایی استانداری قم به تاسیس و راه اندازی دفتر تسهیل گری اجتماعی در منطقه حاشیه نشین امین آباد قم اقدام کند و با ارایه انواع آموزش های اجتماعی به خانوارهای محترم مناطق حاشیه نشین این وظیفه و رسالت مهم اجتماعی را به منصه ظهور رساند. در این راستا به بهانه حضور و بازدید رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ، گزارش کوتاهی از فعالیت و بررسی پیشرفت کار دفتر تسهیل گری محله امین آباد تهیه شده است که تقدیم حضورتان می شود:

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، دکتر علی محمد حکیمیان، رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ضمن بازدید از دفتر تسهیلگری محله امین آباد قم با اشاره به نقش ساکنان مناطق حاشیه نشین و کمتر برخوردار به عنوان پشتوانه های انقلاب در مقاطع حساس، توجه به ظرفیتهای نهفته منابع انسانی و توانمند در این مناطق را یادآور شد.

عضو هیات علمی گروه حقوق پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تاکید کرد: موفقیت این طرح برای پژوهشگاه، استانداری قم و دیگر نهادهای مرتبط یک فرصت

مناسب برای خدمت رسانی به مردم است.

وی در خصوص نوع مدیریت و همکاری پژوهشگاه در این پروژه توضیح داد: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه با واسپاری این پروژه به یکی از اعضای هیات علمی گروه جامعه شناسی و استقرار تیم علمی و اجرایی قوی به طور مستقیم و استفاده از ظرفیت دیگر گروه های علمی پژوهشگاه به طور غیر مستقیم در تلاش است تا این طرح را به سرانجام مطلوب برساند.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه توسعه و پایداری اجتماعی؛ توانمند سازی اجتماع محلی؛ ارتقای زیست پذیری و کیفیت زندگی؛ خدمات اجتماع محور(نیازها و مشکلات عمومی)؛ و تقویت ابعاد پیشگیرانه،کنترلی و کاهش آسیبهای اجتماعی را از اهداف راهبردی دفاتر تسهیلگری عنوان کرد.

در بخش دیگری از این بازدید، مدیر دفتر تسهیل گری اجتماعی محله امین آباد با ارایه گزارشی از فعالیت های ۸ ماهه این دفتر گفت: در این مدت سعی شده با انجام کارهای زیربنایی و تحقیقاتی روند ایجاد، پیگیری و تسهیل گری در امور مختلف اجتماعی، حقوقی، عمرانی، اقتصادی متناسب با مختصات محله فراهم شود.

دکتر کلوری با اشاره به موقعیت جغرافیای منطقه امین آباد قم گفت: محله امین آباد در جنوب غربی شهر مقدس قم و در منطقه ۲ شهری قرار دارد این محله متشکل از دو محله محمد آباد و علی آباد و محصور شده بین محلات شیخ آباد، سید معصوم، شادقلی خان و نیروگاه است؛ دارای مساحتی بالغ بر ۱۱۹ هکتار؛ جمعیت حدود ۲۵۰۰۰ نفر/ متشکل از ۱۳۳ بلوک/ ۵۶۲۴ قطعه/ و حدود ۵۰۰ معبر و مشتمل بر حدود ۷۰۲۱ خانوار و دارای بافتی متراکم و از مناطق کمتر برخوردار است.

با امضای یک سند همکاری

بستر ورود پژوهشگاه به آموزش های بین المللی فراهم شد

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و مدرسه عالی مطالعات اسلام و غرب در راستای توسعه همکاری های علمی بین المللی و با هدف برگزاری دوره های آموزشی برای دانشجویان و طلاب اروپا و آمریکا سند همکاری امضا کردند

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه حوزه ودانشگاه، نشست رئیس مدرسه عالی مطالعات اسلام و غرب و رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به منظور بررسی راهکاری های ارتقاء همکاری های علمی بین المللی برگزار شد.

در این نشست دوجانبه که با همراهی معاونان پژوهشی و بین المللی دوطرف تفاهم نامه در پژوهشگاه حوزه و دانشگاه برگزار شد، در زمینه جذب و پذیرش دانشجویان خارجی و برگزاری دوره های آموزشی برای دانشجویان و طلاب اروپا و آمریکا، روش های مشارکت دو مرکز در برگزاری دوره های آموزشی بین المللی بحث و تبادل نظر شد.

در این دیدار؛ که در پژوهشگاه حوزه و دانشگاه برگزار شد، حجه الاسلام والمسلمین دکتر علی محمد حکیمیان؛ ریاست پژوهشگاه و حجه الاسلام و المسلمین دکتر شجاع علی میرزا ریاست مدرسه عالی و معاونان پژوهشی و بین الملل دو مرکز حضور داشتند.

دکتر علی محمد حکیمیان ارائه دستاوردهای غنیِ علمی حوزه و پژوهشگاه در ارائه رهیافت هایَ اسلامی به موضوعات علوم انسانی و اجتماعی به دانشجویان و طلاب خارجی را مهم تلقی کرد و گفت: در شرایط کنونی لازم است با ایجاد ارتباط علمی و معنوی زمینه آشنایی و تعمیق آگاهی و علایق اسلامی در میان دانشجویان و طلاب خارجی را از طریق تبیین مسائل با تکیه بر روش شناسی اسلامی و تربیت نیروهای علمی و کارآمد فراهم آوریم.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تاکید کرد: طلاب و دانشجویان کشورهای مختلف جهان می توانند با تکیه و از طریق قرآن کریم پاسخگوی نیازها و خواسته های معرفتی خود باشند.

دکتر حکیمیان با اشاره به توانمندی ها و ظرفیت های موجود میان طرفین تفاهم نامه گفت: وجود ظرفیت های مناسب علمی شامل اساتید و اعضای هیأت علمی فرهیخته و منابع علمی متنوع و گسترده در پژوهشگاه و تجارب موفق مدرسه عالی در جذب دانشجویان و طلاب خارجی و برگزاری دوره های آموزشی متعدد برگ برنده توسعه اهداف کمی و کیفی برنامه های دو طرف خواهد بود.

وی افزود: قطعا همگرایی و هم افزایی میان این دو ظرفیت مهم به تثبیت و ارتقاء جایگاه علوم و معارف اسلامی در غرب و اثرگذاری بیشتر آنها در میان علاقمندان به این دسته از علوم منجر خواهد شد.

بخش دیگری از این مراسم امضای سند همکاری حجت الاسلام و المسلمین دکتر شجاع علی میرزا با بر شمردن تجارب و توانمندی های مدرسه عالی مطالعات اسلام و غرب گفت: رویکرد آموزشی مدرسه همان آموزش علوم حوزوی به زبان انگلیسی و توجه ویژه به نیازهای معرفتی و علمی جهان معاصر بوده است.

مدیر مدرسه عالی مطالعات اسلام و غرب با اشاره به هدف تأسیس این مدرسه در راستای توسعه حوزه های مطالعات تطبیقی اسلام و غرب و غرب شناسی انتقادی گفت: خوشبختانه در این زمینه تاکنون کتب متعددی از اندیشمندان حوزوی به زبان انگلیسی ترجمه شده و این آمادگی وجود دارد تا در برگزاری دوره های آموزشی مشترک با پژوهشگاه منابع علمی پژوهشگاه در راستای اهداف آموزشی دوره نیز به زبان انگلیسی ترجمه و آماده شوند.

گفتنی است سند پنج ساله همکاری های علمی و بین المللی پژوهشگاه و مدرسه با محورهای متنوع فعالیت در این حوزه به امضای روسای دو مرکز رسیده است و مقرر شده کمیته ای مشترک متشکل از معاونان پژوهشی و بین الملل دو طرف نسبت به تدوین برنامه های علمی - اجرایی با هدف جذب طلاب و دانشجویان خارجی و برگزاری دوره های آموزشی اقدام نمایند.

استفاده از امکانات و تسهیلات پژوهشگاه و فراهم آوری امکانات مورد نیاز، ترجمه و آماده سازی مقالات و کتب برگزیده به زبان انگلیسی برای دوره های آموزشی موردنظر، ارائه آموزش های ضروری به اساتید دوره ها و سایر اقدامات مشابه از جمله بندهای مورد توافق در این سند همکاری محسوب می شود.

ضمن آنکه ارائه فرصت های مطالعاتی به دانشجویان و طلاب خارجی و برگزاری دوره های آموزشی بین المللی با استفاده از مجوزهای قانونی وزارت عتف و صدور مدرک و بهره گیری از دانشجویان و طلاب خارجی در برنامه های علمی و پژوهشی پژوهشگاه از دیگر محورهای توافق شده در این مراسم امضای تفاهم نامه بود.

به مناسبت صدمین شماره نشریه روش علوم انسانی مطرح شد؛

طلایه داری فلسفه و روش شناسی علوم انسانی

اشاره: انتشار صدمین شماره فصلنامه علمی- پژوهشی «روش شناسی علوم انسانی» از آن لحاظ اتفاق مبارک و پر میمنتی است که نشان می دهد پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به عنوان یک نهاد پیشگام توسعه علوم انسانی با رویکرد اسلامی مسیر خود را به درستی پیدا کرده و به سوی اهداف متعالی و استراتژیک انقلاب اسلامی گام بر می دارد. انصافا انتشار مداوم و مستمر نشریه های تخصصی کاری دشوار و قابل احترامی است که گردانندگان فصلنامه علمی- پژوهشی روش شناسی علوم انسانی از عهده آن به خوبی برآمده اند. از این رو به بهانه انتشار صدمین شماره نشریه روش شناسی علوم انسانی، با دکتر حمیدرضا حسنی عضو هیات علمی و مدیر گروه فلسفه علوم انسانی گفتگو کردیم که با هم می خوانیم:

۱. لطفا درباره تاریخچه ایجاد و شکل گیری و سیر تحولات نشریه روش‌شناسی علوم انسانی توضیح دهید؟

خداوند را شاکریم که با حمایت‌های بی‌دریغ اساتید و پژوهشگران حوزوی و دانشگاهی، اینک صدمین شماره تخصصی فصلنامه با عنوان «روش‌شناسی علوم انسانی» به عنوان تنها نشریه تخصصی فعال در زمینه فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی و اجتماعی در جامعه علمی کشور منتشر می گردد.

این فصلنامه تخصصی در پی تشکیل «دفتر همکاری حوزه و دانشگاه» ابتدا با عنوان «فصلنامه حوزه و دانشگاه» در سال ۱۳۷۳ و با هدف ترویج افکار و اندیشه‌های این دفتر در جامعه علمی و دینی کشور تأسیس شد. «فصلنامه حوزه و دانشگاه» در نیمه اول دهه ۷۰ از معدود نشریاتی بود که در ایران با مشارکت حوزویان و دانشگاهیان تدوین می‌شد و به بررسی مناسبات علوم انسانی و معارف اسلامی می‌پرداخت. به دنبال تأسیس گروه فلسفه علوم انسانی در سال ۱۳۸۴ در این پژوهشگاه به عنوان اولین و تنها دپارتمان دانشگاهی و حوزوی در این رشته در ایران، این نشریه در سال ۱۳۸۵ و از شماره ۴۷ تاکنون که صدمین شماره آن انتشار یافته است با عنوان تخصصی «روش‌شناسی علوم انسانی» توسط این دپارتمان منتشر می گردد.

۲. این نشریه چه جایگاهی نسبت به دیگر نشریات حوزه علوم انسانی به ویژه روش‌شناسی دارد؟

به نظر می‌رسد مهم‌ترین ویژگی فصلنامه روش‌شناسی علوم انسانی، راهبرد این نشریه در گسترش و تعمیق مباحث فلسفی و روش‌شناختی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی، و نیل به رویکردی اسلامی به علوم انسانی و اجتماعی، و تمهید و بسترسازی تولید علوم انسانی اسلامی و همسو با نیازهای بومی است. ایجاد تریبونی کاملاً و صرفاً علمی جهت اندیشیدن جامعه علمی به چگونگی ترسیم و تدوین مدلی موفق و کارآمد از علم دینی از مهم‌ترین مزیت‌های این فصلنامه است؛ مدلی که به لحاظ معرفت‌شناختی، فلسفی و کلامی از پیش‌فرض‌های مقبول و قابل دفاعی برخوردار باشد. به این منظور، سیاست فصلنامه در راستای محورهای زیر متمرکز شده تا با فراهم آوردن بستری برای طرح دیدگاه‌های موافق و مخالف در این زمینه، ابهام‌های موجود در این عرصه را رفع و زمینه دست‌یابی به بهترین راه‌کار نظری معقول و قابل دفاع و از حیث عملی راه‌گشا و کارآمد را فراهم آید. در این مجال، مناسب است که به برخی از این محورها اشاره کنم تا شاید برای نویسندگان مفید افتد:

- بررسی رابطه فلسفه، فلسفه علوم انسانی، روش‌شناسی و روش تحقیق؛
- نقش فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی در پیشبرد کمّی و کیفی علوم انسانی؛
- بررسی تطبیقی فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی و علوم طبیعی؛
- بررسی سیر تحول فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی؛
- مقایسه تطبیقی روش‌های تحقیق کمّی و کیفی؛
- تحلیل فلسفی مفاهیم مورد استفاده در علوم انسانی
- بررسی مبانی فلسفی و کلامی تولید علوم انسانی دینی و بومی؛
- روش‌شناسی تولید علوم انسانی دینی و بومی؛
- روش‌شناسی استفاده از متون دینی در علوم انسانی ـ اجتماعی؛
- روش‌شناسی اندیشمندان مسلمان در مطالعات اجتماعی؛
- کاستی‌های علوم انسانی موجود در عرصهٔ اهداف، مبانی، روش‌ها و دستاوردها؛
- ارزیابی فلسفی و روشی مطالعات صورت گرفته در حوزهٔ علوم انسانی و اجتماعی؛
- ارزیابی فلسفی و روشی مطالعات صورت گرفته در حوزهٔ علوم انسانی و اجتماعی اسلامی؛
- ارزیابی فلسفی و روشی سیاستهای کلان کشور در عرصهٔ علمی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی.

محورهای پیش گفته می‌توانند از نقطه‌نظرهای تاریخی، توصیفی، تحلیلی، سنجشی و انتقادی و نیز نظریه‌پردازانه مورد بررسی قرار گیرند.

۳. بازخورد جامعه علمی درباره این نشریه را چگونه ارزیابی می کنید؟

شاید آن روز که عنوان مجله را با دوراندیشی علمی و جرأت آینده‌پژوهانه پژوهشگاه و بدون توجه به جوزدگی و فضای شعاری و رسانه‌ای و تبلیغاتی، روش‌شناسی علوم انسانی گذاردیم، کمتر کسی انتظار همراهی جامعه علمی دانشگاهی و حوزوی ما را داشت و شاید تصور نمی‌شد بتوانیم در این حوزه کامروا بوده و تاب بیاوریم. اما نگاهی گذرا به مقالات منتشر شده در صد شماره این فصلنامه نشان از رشد چشمگیر این حوزه در کشور دارد هرچند نباید از ضعف‌های این حوزه غافل باشیم. در این راستا انتخاب فصلنامه در ششمین جشنواره بین‌المللی فارابی به عنوان نشریه علمی برتر کشور در حوزه علوم انسانی، نشانگر جایگاه ویژه این نشریه در میان جامعه علمی کشور دارد که به نظرم بسیار حائز اهمیت است.

۴. مهمترین مشکلات نشریه در حال حاضر چیست ؟

اهمیت علوم انسانی و اجتماعی و نقش بنیادین این علوم در تحقق یک نظام فکری منسجم و تمدنساز، تحقیق در مبانی فلسفی و روششناختی این دسته از علوم و نقد و ارزیابی آنها و نیز تلاش برای استخراج مبانی و دیدگاه‌های اسلامی در حوزه علوم انسانی، از یکسو اهمیت و جایگاه والایی به مباحث مورد علاقه فصلنامه روش‌شناسی علوم انسانی بخشیده و وظیفه ما را در داوری و سنجش دقیق مقالات سنگین‌تر می‌کند. این در حالی است که از دیگرسو متاسفانه هم به لحاظ کمّی و هم به لحاظ کیفیت مقالات در این زمینه دچار ضعف زیادی در جامعه علمی کشور هستیم و لذا برای جذب مقالات علمی وزین با مشکلات فراوانی مواجه بوده و نیازمند همراهی اندیشمندان و صاحبنظران علوم انسانی در کشور هستیم. چرا که هم اکنون در داوری‌ها با ریزش بالای نود درصدی مقالات روبرو هستیم. یکی از مشکلات عمده ما تصویری است که بسیاری از نویسندگان نسبت به رویکرد فصلنامه دارند و تصور می‌کنند گزارش هر تحقیقی در علوم انسانی که در آن طبیعتاً یکی از روش‌های کمی یا کیفی یا ترکیبی در علوم اجتماعی را به کار گرفته‌اند، قابل چاپ در این فصلنامه است، در حالیکه خطا بودن این تصویر بدیهی می‌نماید و الا لازم می‌آید ما در همه رشته‌های علوم انسانی و در همه موضوعات مقاله منتشر کنیم که برخطا بودن این مسئله بدیهی و روشن است. یکی دیگر از مشکلات ما ضعف مقالات در زمینه پژوهش‌های نوآورانه و بدیع در حوزه فلسفه و روش‌شناسی علوم انسانی و اجتماعی است و این نشان دهنده ضعف این سنخ از مباحث راهبردی در محافل آکادمیک و حوزوی در کشور است.

۵. افق پیش روی نشریه چیست؟

یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی که در مقالات دریافتی در نزدیک به سه دهه گذشته شاهد آن بودیم، نگارش مقالات با موضوعات کلی بوده است. بسیاری از مقالات نیز به‌گونه‌ای نگاشته می‌شوند که خواننده تصور می‌کند نویسنده در مقام آن بوده است تا با یک مقاله کل مشکلات علوم انسانی و اجتماعی را حل و فصل نماید!!! از این رو، توجه به لزوم تخصص‌گرایی در مقالات کاملاً احساس می‌شود. به دلیل همین ضرورت بوده است که تاکنون چند ویژه‌نامه با موضوعات اختصاصی نظیر «فلسفه تکنولوژی» یا «علوم انسانی پیچیده» و یا «فلسفه شهرسازی» را سال‌های گذشته منتشر کرده‌ایم.

همچنین یکی از افق‌های پیش روی مجله، تلاشی است که با همت بلند مدیریت گروه همکاری‌های علمی بین‌المللی پژوهشگاه جناب آقای غلامی پی گرفته‌ایم و آن راهبردی است که در جهت بین‌المللی شدن مجله دنبال می کنیم. در این راستا تاکنون مجله روش‌شناسی علوم انسانی در سایت‌های SAD، ISC، J-GATE، DOAJ، Academia.edu و Google Scholar ثبت و نمایه شده است. همچنین فصلنامه روش شناسی علوم انسانی دارای اچ اندیکس ۲ بوده و اخیراً موفق به دریافت نمایه بین‌المللی COPE شده است.

در پایان بر خود لازم می‌دانم که از طرف پژوهشگاه حوزه و دانشگاه از همه عزیزانی که در این سال‌های طولانی بار سنگین فصلنامه را بر دوش کشیده‌اند تشکر و قدردانی نمایم؛ بویژه از هیئت تحریریه محترم مجله و بخصوص از دکتر محمدتقی ایمان. همچنین باید از دکتر سیدمحمد تقی موحد ابطحی نیز که پیش از این قائم‌مقام سردبیر بودند و نیز از برادر گرامی جناب آقای سید علی اختراعی طوسی نیز به عنوان کارشناس اجرایی مجله سال‌ها رنج زحمات اداره مجله و آماده سازی و انتشار مقالات را تحمل کرده‌اند باید تشکر کنم. در انتها باید از همه نویسندگان مقالات و از داوران ارجمند و نیز از حمایت‌های دلگرم کننده و مشفقانه ریاست محترم پژوهشگاه جناب حجه‌الاسلام والمسلمین دکتر حکیمیان و نیز از مساعدت‌های معاونت محترم پژوهشی آموزشی فناوری پژوهشگاه جناب آقای دکتر کافی، سپاس و قدردانی ویژه داشته باشم.

دیدگاه

تعارض و تعاضد علم و دین در کرونا

به گزارش خبرگزاری رسا، حجت الاسلام مسعود آذربایجانی عضو هیات علمی گروه روانشناسی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه در یادداشتی به تعارض و تعاضد علم و دین در کرونا اشاره کرد.

این ایام با پدیدایی ویروس کرونا و پیامدهای وحشتناک آن بازهم دعوای قدیمی علم ودین رخ نموده ونگاه های افراطی وتفریطی مدعی یا موهم تعارض از بوسیدن و لیسیدن اعتاب مقدسه تا توهین به صلیب نماد مسیحیت دو سوی پیوستاری است که در تعارض، ناهمسویی وناهمدلی علم و دین اتفاق نظر دارند. اما شاید بتوان خوانشی دیگر از این پدیده داشت که بتوان تعاضد وهم افزایی علم و دین را به نظاره نشست.

سه فرض/سناریو محتمل برای کرونا وجود دارد که در هر سه فرض می توان این تعاضد را به صورت تکوینی - تجویزی پی گرفت. البته هر یک از فروض سه گانه شواهدی دارد که در حال حاضر هیچکدام به قطعیت نرسیده ودر این مجال مختصر درصدد ارائه قرائن وشواهد هریک نیستیم:

۱.تبیین طبیعی: کوید۱۹ در اثر سلسله فعل وانفعالات طبیعی تکاملی و یا کنش و واکنشهایی در طبیعت به وجود امده و مانند سایر بیماریها از جهت پیشگیری ودرمان است. در این فرض علم با تمام تلاش درصدد تبیین آن و کشف واکسن و شیوه های درمان است. دین و ایمان می تواند علاوه بر انگیزه بخشی به عالمان بر اهتمام بیشتر بر اکتشاف خلقت وسنت الهی، حداقل در کنترل دینداران در مواجهه به ویروس و کاهش اضطراب و استرس آنان و آرامش دهی به ایشان با دعا و توکل همسو با علم معاضدت و مساهمت داشته باشد.

۲. تبیین انسانی: این فرض با دو تقریر مطرح شده نخست بیوتروریسم از سوی امریکا یا دولت دیگر، دوم واکنش طبیعت به مداخله بی حد و حصر انسان در تخریب محیط زیست، گازهای گلخانه ای، آلودگی های آب و هوا و... . در این فرض نیز افزون بر راهکارهای علم ودین در فرض پیشین، علوم انسانی در مهار انسان و دین در مواجهه با ظلم و ستم دولت خاص یا بخشی از انسان ها می تواند رهنمودها و توصیه های قابل توجه داشته باشد. تعاضد علم و دین در اینجا بیشتر و جدی تر خواهد بود، چه آنکه انسان هم در پدیدایی وهم در توقف آن نقش به سزایی دارد اما اهتمام در دعا و درمان فرض پیش در اینجا نیز مورد نیاز است.

۳.تبیین ماوراءالطبیعی: این پدیده را واکنش آسمان و عوامل غیبی الهی به کنشهای نادرست انسانی، گناهان وخطاهای وسیع بشر است. ستم به گرسنگان ومحرومان وکودکان در اقصی نقاط عالم با بی توجهی، گسترش سلاح های عالم سوز، کشتار بیرحمانه مردم کشورهای جهان سوم، همجنس گرایی و... برخی از مقدماتی است که در مورد آنها ادیان گوناگون وعده عقاب وعذاب ومکافات عمل در همین دنیا داده اند.

در این فرض نیز افزون بر راهکارهای دو فرض پیشین، تعاضد علم و دین باز هم در مهار و کنترل و بازگشت انسان از خطاهای فاحش جدی تر خواهدبود. علوم انسانی در برملاکردن ظلم وستم انسان نقش بیشتری خواهد داشت اما دین در اینجا نقش پررنگتری در ارائه راههای توبه وبازگشت انسان به سوی حضرت حق دارد و بر انابه وتضرع و استغفار تاکید بیشتر دارد. اما همچنان دین هم از علم بر پیشگیری و درمان استمداد می طلبد و دین برمراجعه بیماران به طبیبان هم تاکید می ورزد.

بنابر این در جمع بندی نهایی باید بگوییم با فرض صحت یکی از فروض یا ترکیبی از دو یا سه فرض، باید بر تعاضد علم و دین به عنوان راهبرد اساسی برونشد از این معضل پافشاری کنیم وگرمای ایمان را به روشنگری دانش گره بزنیم تا کوکب هدایت رخ نماید.

■ سه سناریوی محتمل برای کرونا وجود دارد که در هر سه فرض می توان تعاضد علم و دین را به صورت تکوینی - تجویزی پی گرفت

خبر

با امضای تفاهم نامه ای

دانشگاه علامه طباطبایی و پژوهشگاه دوره مشترک دکترا برگزار می کنند

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و دانشگاه علامه طباطبایی دو دوره دکتری مشترک برگزار می کنند.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، طبق مفاد تفاهم نامه میان دانشگاه علامه طباطبایی و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه قرارداد برگزاری دو دوره دکتری مشترک در رشته های مدیریت گرایش سیاست گذاری عمومی و جامعه شناسی گرایش جامعه شناسی فرهنگی به مرحله اجرا در آمد.

براساس این قرارداد پژوهشگاه و دانشگاه علامه طباطبایی این دوره ها را برای سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ برنامه ریزی کرده و بستر لازم برای تعیین شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو، طراحی سرفصل ها و تأمین منابع آموزشی و اساتید توسط کمیته مشترک پژوهشگاه و دانشگاه فراهم خواهد شد

گفتنی است طبق توافق حاصله کلیه مفاد منعقده در تفاهم نامه تحت اشراف کمیته مشترک مشتکل از نمایندگان دانشگاه علامه طباطبایی و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه کارشناسی و اجرا خواهد شد.

نشست ها

در نشست اندیشمندان و مسئولان موسسات دانشگاهی و حوزوی با رئیس جمهور

بسته پژوهشی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه درباره کرونا و پساکرونا ارائه شد

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه با حضور در نشست اندیشمندان و مسئولان موسسات دانشگاهی و حوزوی با رئیس جمهور، بسته پژوهشی کرونا و پساکرونا را به نهاد ریاست جمهوری ارائه کرد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی محمد حکیمیان در این نشست که با حضور وزیرعلوم، تحقیقات و فناوری و روسای موسسات دانشگاهی و حوزوی بسته پژوهشی مرتبط با کرونا و پسا کرونا به رئیس جمهور معرفی و ارایه کرد.

حجت الاسلام دکتر حسن روحانی در این نشست مهم با بیان اینکه شیوع بیماری کرونا پدیده‌ای نوظهور بود که به سرعت همه ابعاد زندگی را در جوامع بشری تحت تاثیر قرار داد، گفت: این بیماری تاثیراتی بر چگونگی مناسک دینی و ملی و رفت و آمدهای اجتماعی و حتی روابط درون خانواده‌ها داشته است به گونه‌ای که امروز خانواده نقش خود را بهتر بازیابی می کند.

رئیس جمهور نقش همکاری مردم در کنترل کرونا و تامین مواد مورد نیاز بخش‌های مختلف را بسیار مهم خواند و گفت: موفقیت‌های کشورمان در مبارزه با کرونا، قضاوت‌های مغرضانه علیه ایران، نظام، دولت و مدیریت کشور را نقش برآب کرد و آنها فهمیدند که ایران کشوری توانمند و قدرتمند است.

شایان ذکر است که طرح ها ومقالات متعددی توسط محققان گروه های پژوهشی پژوهشگاه متناسب با دوره کرونا و پسا کرونا طراحی شده است که از جمله مهم ترین آنها طرح «شبکه ملی مواسات مساجد» توسط دکتر سیدرضا حسینی و دکتر مصطفی کاظمی نجف آبادی؛ طرح «تدوین پرتکل معنوی برای مداخله در بحران هایی روانشناختی با تأکید بر بیماری کرونا» توسط دکتر مسعود جان بزرگی؛ مقالات «اثربخشی درمان معنوی خداسو با درمانهای غیر معنوی در مدیریت استرس ناشی از

بحران شیوع کرونا و طراحی مقدماتی الگوی معنوی مداخله روانشناختی در بحران کرونا» توسط دکتر مسعود جان بزرگی؛ «بیماری واگیر در اخبار بهداشتی امام صادق (ع)» توسط دکتر حسین حسینیان مقدم، از شاخص ترین پژوهش های این بسته پژوهشی بودند که در این نشست به نهاد ریاست جمهوری تحویل شد.

تازه های نشر بهار ۹۹

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری

خبرنامه بهار ۹۹ شماره بیست و دوم

صاحب امتیاز: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
مدیرمسؤل: دکتر علی محمد حکیمیان
سردبیر: محمد سلیمی
دبیر تحریریه: روح‌الله یارمحمدی
صفحه آرایی و گرافیک: محمدظریف اسحاق زاده
www.rihu.ac.ir

ما را در شبکه‌های مجازی دنبال کنید

http://www.rihu.ac.ir
https://eitaa.com/rihu_ac_ir
@rihu.ac.ir
info@rihu.ac.ir

عکس ویژه

گزارش برخی فعالیت های گروه همکاری های علمی در سال ۹۸

گروه همکاری های علمی بین المللی پژوهشگاه در راستای توسعه تعاملات و ارتباطات بین المللی این نهاد دیرپای علوم انسانی و اسلامی کشور و با تأکید بر مزیت های قابل ذکر و ارزشمند این پژوهشگاه در مقایسه با سایر مراکز همسوی داخلی برای ارائه تصویری علمی از دیدگاه ها و آراء فقهی اندیشمندان مسلمان به مسائل انسانی و اجتماعی و با رویکرد انتشار و ترویج رویکردها و دستاوردهای غنی علمی در حوزه های مختلف علوم انسانی و اجتماعی به مخاطبان بین المللی که طی سالیان متمادی از عمر انقلاب اسلامی ایران تولید و عرضه شده اند اقدام به طراحی برنامه ها و طرح های متنوع در این زمینه متناسب با مقتضیات بومی و خاستگاه علمی پژوهشگاه و در چارچوب شاخص ها و شناسه های بین المللی فعالیت های مراکز پژوهشی نموده است که گزارش برخی از این اقدامات به همت وهمکاری رئیس گروه همکاری های علمی بین المللی، جناب آقای غلامی به شرح ذیل ارائه شده است:

۱) پیگیری دعوت و پذیرش هیأت های خارجی بازدیدکننده از پژوهشگاه و تدارک برگزاری جلسات علمی:

تعداد کل هیأت های بازدیدکننده خارجی (شامل اساتید و دانشجویان) از پژوهشگاه: ٦ مورد					
اساتید دانشگاه های نجف، بغداد و کوفه؛ عراق	اساتید دانشگاه الزیتونه؛ تونس	اساتید دانشگاه اسلامی محمدیه اندونزی	دانشجویان مطالعات تطبیقی آمریکا و کانادا	اساتید دانشگاه المعارف لبنان	اساتید و دانشجویان دانشگاه دولتی جمهوری چک

۲) ترجمه و نشر بین المللی آثار:

تعداد کل قراردادها و موارد توافق شده ترجمه و نشر بین المللی در سال ۹۸: ۷ مورد				
تعداد کل آثار ترجمه و منتشر شده به سایر زبان ها در سال ۹۸: ۸ اثر		تعداد کل آثار ترجمه و منتشر شده پژوهشگاه به سایر زبان ها تاکنون: ۹۵ اثر		
تهیه ۵۵ نسخه اصلی و منتشر شده آثار پژوهشگاه به سایر زبان ها و ارائه به کتابخانه و نمایشگاه آثار				
انتشارات الرسول هندوستان: ۳ مورد، زبان ترجمه: اردو؛ در مرحله ترجمه	مرکز مطالعات استراتژیک دینی عتبه شریفه عباسیه عراق: ۳ مورد؛ زبان ترجمه: عربی؛ در شرف ترجمه : ۳۹ عنوان نیز به همراه فایل اثر جهت ترجمه و نشر به زبان عربی پیشنهاد شده است.	دانشگاه توبینگن آلمان: یک مورد زبان ترجمه: آلمانی؛ در حال ترجمه	۸ اثر توسط سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به طور قطعی جهت ترجمه و نشر انتخاب و ۳۹ عنوان اثر نیز به سامانه تاپ پیشنهاد شده است.	چهار عنوان کتاب از حوزه علوم تربیتی به زبان بوسنیایی، دو عنوان (قرآن پژوهی و اقتصاد) به زبان روسی و دو عنوان دیگر (اقتصاد و قرآن پژوهی) به زبان عربی ترجمه و منتشر شده اند.

۳) پروژه بین المللی سازی نشریات پژوهشگاه:

تعداد کل نمایه های دریافت شده نشریات: ۲٦ ایندکس						
پراکندگی نمایه ها بر اساس فهرست نمایه های مورد تأیید وزارت عتف:						
J-Gate	DOAJ	Academia	Google Scholar	EBSCO	Econ Lit	JEL
نمایه های در دست اقدام						
ProQuest	SCOPUS	Psych lit	PubMed	Sociological Abstracts	ASSIA	
لایسنس های اخذ شده مربوط به منشور اخلاقی نشریات و حقوق نشر						
CC BY ٤,٠	COPE					
تعداد کل کدهای دی او آی (DOI) اخذ شده در سال ۹۸: ۱٤۲						
تعداد کل کدهای دی او آی (DOI) اخذ شده تاکنون: ۳٤۸						

٤) دریافت شاخص اچ (H-Index)

دریافت شاخص اچ برای نشریات پژوهشگاه از طریق نمایه سازی نشریات در گوگل اسکالر:	
میانگین شاخص اچ نشریات: ۵	تعداد ارجاعات به مقالات پژوهشگاه (Citation): ۲۰
دریافت شاخص اچ برای اعضای هیأت علمی پژوهشگاه از طریق ایجاد پروفایل در گوگل اسکالر:	
تعداد اساتید دارای پروفایل در گوگل اسکالر تاکنون: ۳	
شاخص اچ به ازای یک عضو هیأت علمی: ۸	